

GENSCHE WOORDE EN UITDRUKKIJNGE

Deel XXXIV

Raak, raak,
nen twiedekker!

Gentse woorden & Uitdrukkingen

*Byien geschart...
en oetiekend deur*

Eddy Levis & Gill. Van Geert

Nog een potse
truust, Marie?

Was "den tsenuiver" de troost van de werkmán na hard labeur, dan was het "potse kaffee" dat voor de werkende vrouw.

De uitdrukking is dus te begriipen als: "Nog een kopje koffie, Marie?"

Zo had men "flèwe kaffee, tsietseskaffee, slappe, stravve, of zwarte kaffee; kaffee die an de kant van de gracht gekookt es of kaffee van over d'halve deure; piep": slappe koffie.

Een vrouw die graag koffie dronk was een "kaffeedrijnkerigge, kaffeekonte, kaffeepulle, kaffeetriene, kaffeewijf, kaffeelbloaze, kaffeelutte of kaffeekijsse".

Dat op koffiekranjsjes ook duchtig "gecommeed" werd, hoeft geen twijfel. Gebeurde dit drinken in groep dan sprak men van een "kaffeedrijnkijng" of een "kaffeetoafel". Was men ergens aan de "kaffeeklets", dan zei men: "De kaffeekanne stoat doar hiele doagen op de stove" of: "ze giete doar kaffeewoater op.", ze doen daar niets anders dan "commeeren" en kwaadspreken.

Plaat 40

"De Koffij-kan"

2de Couplet

*De koffij is den troost van 't volk
En ware hulp voor vele kwalen.
Als 't water kookt 't is als een rook
Terwijl den meulen is aan 't malen
't Verdriet verweent, die zwarte wolk.
Ik voel den troost in 't harte zinken.*

Refrein

*Viva, viva, de koffij-kan
Laat, laat ons nog een potje schinke. } bis*

Uit: "Chansons appartenant à J. Hanssens".
(manuscript, einde 19de eeuw, eigen verzameling).

De katte zit in d'horloge

Syn.: "Der zit een bie in d'arloze": het zit scheef, ze maken ruzie, ze tergen of plagen mekaar.

In het blijspel "Afblijven of trouwen" laat Romain Deconinck Yvonne Delcour zeggen: "*Der zit een motte in de soarze* (: deken).

Hij hee hem weere ne poater geschilderd

Syn.: "Iemand ne poater schildere mee een boardeke op zijne rugge (op zijn kluute): iemand behoorlijk voor de gek houden of bedriegen.

'k Ben mee mijn gat in de boter gevalle

Ik krijg hier een buitengewone kans; ik heb iets bijzonders bekommen.
Zie tekst bij plaat 6: "*Vier zesse mee drei tirlijnge?*"

Uwe neuze krijg jongskes

Als er puisten of zweren op staan.

We meuge zuuveele an uwe neuze nie hange

Zie tekst bij plaat 4: "*Hang ne kier zuuveele nie an heure neuze*".

Ik worde ne kurieuzeneuze stillekensan

Syn.: ne kurieuzegoard. Da uwe neuze ne kapstok was 'k zoe 't er an hange. Ze zoen 't ei uit zijn gat vroage": die zeer nieuwsgierig tot onbescheiden is.

Afl. kurieuzeteit, kurieuzigheid, kurieusheid".

SIES: "Moar ij weet nogal girren alles! Dat ès ne kriejeuse mosterdpot da!"
("Oe èwer oe zotter", p. 10).